

نگرشی بر الگوی سنتی طراحی مسیرهای شهری پایدار در ایران، معرفی شبکه مادی‌های شهر اصفهان به‌عنوان «شبکه مسیرهای سبز شهری» و رویکردهای انجام شده در این زمینه

محمود قلعه نویی
هیأت علمی دانشگاه هنر اصفهان
دکتری شهرسازی
M.ghalehnoee@aui.ac.ir

مژده جمشیدی
هیأت علمی موسسه آموزش عالی دانش پژوهان
کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشگاه هنر اصفهان
Mojdeh.jamshidi84@gmail.com

چکیده

رویکرد جهان‌شمول «گسست از گذشته و تاریخ» در قرن ۱۹ میلادی روز به روز طرفداران خویش را از طبیعت و اصول نهفته در آن دور کردند. تنها در چند دهه اخیر است که به‌طور جدی برای همه ثابت شده که از یکسو انسان نمی‌تواند بدون طبیعت زندگی کند و تمام فعالیت‌های انسانی به‌طور پیچیده و تفکیک‌ناپذیری با طبیعت عجین شده‌است. یکی از حرکت‌های پر قدرتی که در اواخر قرن ۱۸ و ۱۹ میلادی برای آشتی دادن شهرها با محیط زیست آغاز می‌گردد و به یک جنبش پر قدرت در اواخر سده ۲۰ و اوایل سده ۲۱ میلادی تبدیل می‌شود، جنبش «پایداری» برای بهبود کیفیت محیط‌زیست شهرها و برقراری تعادل میان سه عنصر اصلی اقتصاد، اجتماع و محیط زیست می‌باشد. این جنبش از آغاز تا کنون، در اشکال مختلفی خود را بروز داده است. جنبش «مسیرهای سبز» به‌عنوان یک ایده جدید در طراحی پایدار شهرها، خاستگاه خویش را در غرب یافته است. بررسی تاریخی تحول شهر و شهرسازی ایران نشان می‌دهد که هر چند به‌طور رسمی تاکنون درباره الگو و برنامه‌ریزی «مسیرهای سبز» در طراحی مسیرهای شهری به‌عنوان یکی از الگوهای طراحی شهری پایدار سخنی به میان نیامده است، اما در دوره‌های تاریخی مختلف، هنگام برنامه‌ریزی شهری و تهیه الگو و طرح شهرسازی (ارگانیک و یا انسان ساخت) نوع خاصی از مفهوم «مسیرهای سبز» در قالب معابر و خیابان‌ها مد نظر بوده و در کالبد شهرهای ایران تجلی یافته است. هدف اصلی در این تحقیق، که در دو قسمت سازماندهی شده‌است، ابتدا بررسی سیر تکاملی این مسیرهای سبز در ایران و سپس شبکه مادی به‌عنوان نمونه موردی الگوی طراحی مسیرهای شهری پایدار در اصفهان، ایران به اجمال مورد بررسی قرار می‌گیرد. با توجه به ویژگی‌های موضوع تحقیق، روش تحقیق دو رویکرد روش تاریخی و توصیفی-تحلیل است. برای جمع‌آوری اطلاعات از روش مطالعات کتابخانه‌ای و اسناد تاریخی بهره گرفته شده است.

واژه‌های کلیدی: معابر، مسیرهای سبز، مادی.